



In Student Marriage and presenting a favorable Structural Model in Isfahan universities

عوامل فرهنگی موثر بر پایداری ازدواج در ازدواج‌های دانشجویی و ارائه مدل ساختاری مطلوب در دانشگاه

Mohsen Shariati Ph.D student

Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran.

Reza Esmaeili. Ph.D

Assistant Professor of Management, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran.

Sayednaser Hejazi. Ph.D

Assistant Professor, Department of Sociology, Dehaghan Branch, Islamic Azad University, Dehaghan, Iran.

محسن شریعتی

دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، واحد دهاقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهاقان، ایران.

*** رضا اسماعیلی**

استادیار گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

سید ناصر حجازی

استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد دهاقان، دانشگاه آزاد اسلامی، دهاقان، ایران.

Abstract

The purpose of this study was investigating the cultural factors (value agreement, normative agreement, religious agreement, cultural capital) affecting marital stability in student marriage and presenting a favorable structural model in Isfahan universities. The research design was a post-event and structural equation modeling. The statistical population included all of Isfahan universities' students, including University of Isfahan, Isfahan University of Technology, Khorasgan Azad University and Isfahan University of Medical Sciences, who were married as students between 2016 and 2018. From these individuals, a sample of 687 people was selected by purposive convenience sampling. The assessment tool included a researcher-made questionnaire on Cultural factors and Marital Stability (Shariati, 2019). Data were analyzed and tested using structural equation modeling. Findings showed that there is a significant positive effects between value agreement, normative agreement, religious agreement and cultural capital with marital stability ($P < 0.01$). Findings of structural equation modeling showed that the proposed model of marriage stability based on cultural factors has a very good fit and is approved in every way.

Keywords: cultural factors, marital stability, student marriage.

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی عوامل فرهنگی (توافق ارزشی، توافق هنجاری، توافق دینداری، سرمایه فرهنگی) موثر بر پایداری ازدواج‌های دانشجویی و ارائه مدل ساختاری مطلوب در دانشگاه‌های شهر اصفهان بود. طرح پژوهش پس رویدادی و از نوع مدل‌سازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه‌های شهر اصفهان شامل دانشگاه دولتی اصفهان، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه آزاد خوراسگان و دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود که در فاصله سال‌های ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۷ بصورت دانشجویی ازدواج کرده بودند. از بین این افراد، نمونه شامل ۶۸۷ نفر بصورت نمونه‌گیری هدفمند در دسترس انتخاب شدند. ابزار سنجش شامل پرسشنامه محقق ساخته عوامل فرهنگی و پایداری ازدواج (Shariati, 2019) بود. داده‌ها با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری تحلیل و آزمون شدند. یافته‌ها نشان داد که بین توافق ارزشی، توافق هنجاری، توافق دینداری و سرمایه فرهنگی با پایداری ازدواج تأثیرات مثبت معناداری وجود دارد ($P < 0.01$). یافته‌های مربوط به مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان دادند که مدل پایداری ازدواج ارائه شده بر اساس عوامل فرهنگی، از برازش بسیار مناسبی برخوردار است و از هر حیث مورد تایید می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: عوامل فرهنگی، پایداری ازدواج، ازدواج دانشجویی

مقدمه

نظام خانواده، یک نهاد اساسی و محوری در جامعه است و به عنوان هسته اولیه برای سایر نهادهای اجتماعی به شمار می‌رود. نظام خانواده کوچکترین واحد اجتماعی است که اساس و زیرساخت واحدهای بزرگ اجتماع بشری را تشکیل می‌دهد. افرادی که در این واحد کوچک اجتماعی رشد می‌یابند و تربیت می‌شوند، به میزان رشد و شکوفایی شان سهم در واحدهای اجتماعی بزرگ انسانی دارند (Ezazi, 2012). خانواده پیوند عمیق و پایدار جسمی و روحی چند نفر برای زیستن در فضای واحد است؛ و بدون تحقق این پیوند، خانواده معنایی ندارد. قوام این بنا به میزان پیوند اعضای آن بستگی دارد. بنابراین جهت تعالی کارایی خانواده لازم است بر تحکیم خانواده پیوند و روابط اعضای خانواده تاکید شود. لذا تحکیم روابط در خانواده از جمله مهمترین مسایل در سلامت و رشد فرد، همچنین پویایی و توسعه همه جانبه در جامعه است (Esmaili, Arzani, Zarandi, 2017). امروزه یکی از مهمترین مباحث جامعه‌شناسی، توجه به دوام یا فروپاشی خانواده می‌باشد. با وجود دگرگونی‌های فراوان در عصر صنعتی شدن و اصالت یافتن فردگرایی و لذت‌گرایی، نخستین و مهم‌ترین نهادی که تحت تأثیر قرار گرفته، خانواده است که در روند توسعه و جهانی شدن دچار تحولات جدی گردیده است (Carsten, 2000). لذا توجه به عوامل موثر بر قوام و استحکام این نهاد بشری، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. این پژوهش با هدف شناخت عوامل فرهنگی موثر بر پایداری و تحکیم بنیان خانواده در ازدواج‌های دانشجویی در نظر دارد تعبیر و تفسیر های پیرامون آسیب‌های فرهنگی حاکم بر زندگی زوج‌های جوان شهر اصفهان که در دوران دانشجویی ازدواج کرده‌اند را بررسی نماید تا بتواند راهکارهای موثر و ارائه مدل جهت تحکیم خانواده و کارکرد مثبت آن و همچنین کاهش موانع فرهنگی این خانواده‌ها ارائه نماید.

پژوهش‌های انجام شده در حوزه ازدواج‌های دانشجویی نشان می‌دهد میزان ثبات و پایداری زندگی مشترک در این ازدواج‌ها چند برابر بالاتر از سطح جامعه است. بررسی وضعیت پایداری ازدواج‌های دانشجویی از سال ۸۶ تا ۹۶ نشان می‌دهد میزان پایداری این ازدواج‌ها چند برابر بیش از

سایر ازدواج‌ها بوده و دچار آسیب‌های کمتری شده‌اند. بدون تردید ارائه آموزش‌های قبل و پس از ازدواج که با هدف ارتقاء سطح آگاهی دانشجویان در حوزه ازدواج و خانواده صورت می‌گیرد، یکی از فاکتورهای موثر در کسب این نتایج محسوب می‌شود. بر اساس آماری که از ثبت احوال گرفته شده است، بیش از ۹۴ درصد ازدواج‌های دانشجویی بین سالهای ۸۶ تا ۹۶ پایدار مانده است و ۶ درصد از این ازدواج‌ها منجر به طلاق شده است، که از نظر آماری اصلاً خوب نیست و این رقم باید به حداقل ممکن برسد. چرا که ازدواج‌های دانشجویی، آگاهانه است و پایداری این ازدواج‌ها در پناه این آگاهانه بودن است، بنابراین این ۶ درصد ناپایداری هم باید به حداقل ترین آمار ممکن برسد. بعلاوه میتوان با بررسی عوامل موثر بر پایداری این ازدواج‌ها، از این عوامل در آموزش‌های قبل از ازدواج برای سایر اقشار جامعه نیز استفاده نمود. همچنین، با توجه به اینکه اصفهان شهری مذهبی، دینی و فرهنگی میباشد، قطعاً بررسی و تبیین عوامل فرهنگی آن می‌تواند در گسترش و بررسی عوامل فرهنگی موثر بر استحکام ازدواج در سایر اقشار جامعه بسیار کمک کننده باشد (Shariati, 2019).

ازدواج پایدار به مجموعه‌ای از عوامل و متغیرهایی وابسته است که باعث تحکیم در روابط زناشویی شده و کمک میکند تا زوجین تا سالهای سال در کنار یکدیگر تا زمان مرگ همدیگر را بدرقه و همراهی نمایند (Quek, Britton, McKeon, Lennon, Shin, ... & Pittock, 2012). در این پژوهش، بررسی عوامل فرهنگی موثر بر پایداری ازدواج‌های دانشجویی مد نظر می‌باشد. منظور از عوامل فرهنگی؛ عواملی نظیر دین‌داری، نقش زیبایی، حفظ کرامت و رفتارهای محبت‌آمیز، اصالت‌های خانوادگی، غیرت و عفت و روابط زناشویی زن و شوهر است. بر طبق نظریه ارزش‌های فرهنگی (cultural values theory)، ازدواج عبارتست از معنی و دریافتهای ارزشی در قلمرو ازدواج که اعضای جامعه در آنها دارای اشتراک هستند. ارزش‌های فرهنگی ملاکهای انتخاب همسر را توجیه میکنند و مفروضه‌های علمی قلمرو زندگی زناشویی را فرا می‌خوانند (Delkhamosh, 2004). ارزش‌ها و عوامل فرهنگی به طبقه‌های مختلف تقسیم میشوند؛ هنگامی که

مهمترین عوامل فرهنگی در امر پایداری یک ازدواج است. توافق دینداری، نگرش مذهبی طرفین در امر ازدواج است. این دینداری شامل رهنمودهایی برای زندگی و ارائه دهنده سامانه باورها و ارزش‌هاست که میتواند زندگی زناشویی را متأثر سازد (Fazel, Amin, Et al, 2011). در این تحقیق شاخص‌های دینداری شامل مقدس شمردن امر ازدواج، فلسفه ماندگاری بر ازدواج بر اساس تعهد و وفاداری در ازدواج، ارزش‌های مذهبی و باورهای دینی، صداقت و یکپارچگی در زندگی، حمایت و پشتیبانی از یکدیگر در همه امور زندگی، فلسفه توکل بر خدا، اعتقاد به حفظ و تقویت ارزش‌های اخلاقی، شرکت در مراسم و آیین‌های دینی و انجام فریضه‌ها و اجبات دینی است (Shariati, 2019). در نهایت، از مهمترین فاکتورهای فرهنگی در امر ازدواج، فاکتور سرمایه فرهنگی (capital agreement) است. سرمایه فرهنگی برآیند ترکیبی از سرمایه اقتصادی و به کارگیری عادت واره‌ها در طول مسیر زندگی است (Bourdieu, 1977). سرمایه فرهنگی یک مفهوم جامعه‌شناسی است و به تمرکز و انباشت انواع مختلف کالاهای ملموس فرهنگی و نیز قدرت و توانایی در اختیار گرفتن این کالاها و همچنین استعداد و ظرفیت فرد در شناخت و کاربرد این وسایل گفته می‌شود. در این تحقیق، شاخص‌های سرمایه فرهنگی عبارت از مصرف کالاهای فرهنگی (کتاب، رسانه، فیلم و...)، مدرک تحصیلی، رفتارهای فرهنگی مناسب، تاثیر پذیری از رسانه‌های ارتباط جمعی و مشارکت فرهنگی است (Shariati, 2019).

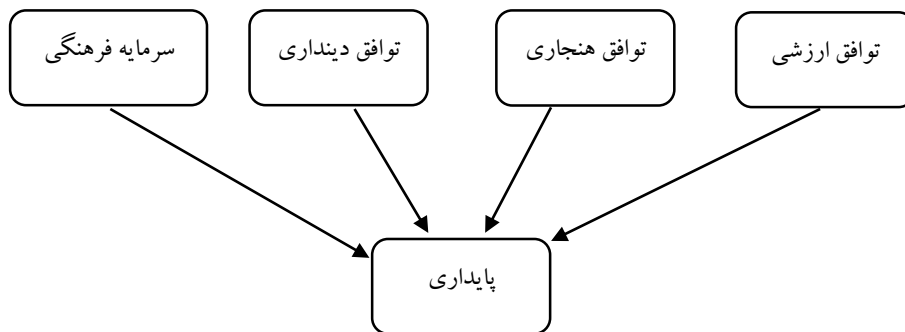
نقش عوامل فرهنگی و تاثیر آن بر ازدواج در پژوهش‌های بسیاری مورد توجه قرار گرفته است. در داخل کشور، در پژوهش خود با عنوان آسیب‌شناسی مهریه و عوامل فرهنگی اجتماعی موثر بر آن در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد فلاورجان به این نتیجه دست یافت که مهریه بیش از حد متوسط تحت تاثیر عوامل فرهنگی قرار دارد و منجر به آسیب‌های خانوادگی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به بنیان خانواده میشود (Qolizadeh, Ghaffarian, 2010). در پژوهش خود به این نتایج دست یافتند که هم کفو نبودن، ضعف و فقدان فرهنگ و اعتقادات مذهبی و نداشتن درک متقابل از جمله مهمترین جریانان زمینه ساز طلاق و عدم پایداری خانواده

زوجین مراحل رشد اخلاقی را درک کرده و هر دو در طول مسیر زندگی از یک سلسله مراتب منطقی پیروی میکنند، بر سر موضوع به توافق هنجاری (normative agreement) رسیده اند (Oraki, Jamali, Farajollahi, & Firouzjaei, 2013). هنجار در اصطلاح دانش جامعه‌شناسی به یک الگوی رفتاری گفته می‌شود که روابط و کنش‌های اجتماعی را تنظیم می‌کند، اکثریت جامعه خود را به آن پایبند می‌دانند و در صورتی که شخصی آن را رعایت نکند (هنجار شکنی)، جامعه او را مجازات می‌کند. توافق هنجاری بر اساس نظریه منابع توسط ویلیام گود (2006) ارائه شده است (Astin aFshan, 2001). در این پژوهش، شاخص‌های توافق هنجاری شامل روابط با خویشاوندان، استفاده از محتوای برنامه‌های رسانه‌ها، چگونگی استفاده از تلفن همراه، سبک زندگی، روابط با دوستان و همسالان، اشتغال دائم و پاره وقت، تصمیم‌گیریهای مشترک زندگی، توجه و اهمیت دادن به سلامت جسمانی، درک توانایی مقابله با حل مسائل و مشکلات یکدیگر و همکاری دو جانبه در مسائل زندگی بین زوجین می‌باشد (Shariati, 2019). همچنین، در میان هر زوج، ارتباطاتی رد و بدل میشود که منجر به ایجاد یک گستره وسیع شده و این گستره بر هم اثر گذاشته و در نتیجه یک فضای ایده آل را برای رشد فراهم می‌کند. بی تردید اینگونه رفتارها در چارچوب ارزش‌هایی شکل می‌گیرد که برای زوجین قابل قبول و پذیرفتنی است، به این پدیده توافق ارزشی (Value agreement) می‌گویند (Javadi H, shafibadi, 2009). ارزش در اصطلاح جامعه‌شناسی، عقایدی است که افراد یا گروه‌های انسانی درباره آنچه مطلوب، مناسب، خوب یا بد است دارند. ارزش‌ها معمولاً از عادت‌ها و هنجارها، سرچشمه می‌گیرند. در این تحقیق، شاخص‌های توافق ارزشی عبارتند از تعلق و پیوند جویی، رضایتمندی از زندگی، تفسیر از معنی زندگی و ادامه حیات در کنار یکدیگر، شاخص‌های پوششی، تعریف از زیبایی، اهمیت بخشی به وضعیت کار و اشتغال، مشاوره و هماهنگی در تصمیم‌گیری‌های زندگی، محبت کردن و ابراز عشق به یکدیگر، احترام و ارزش‌گذاری به یکدیگر و مساعدت و کمک به همسر تعریف شده است (Shariati, 2019). توافق دینداری (Religious agreement) نیز یکی از

مذهبی در پایداری و رضایتمندی در نظام خانواده، این پژوهش با هدف بررسی عوامل فرهنگی موثر بر پایداری ازدواج در ازدواج‌های دانشجویی و ارائه مدل ساختاری مطلوب در این زمینه در دانشگاه‌های شهر اصفهان انجام شد. بر این اساس فرضیه‌های پژوهش عبارتند از:

- مدل مفهومی پایداری ازدواج با داده‌های پژوهش برازش دارد.
- توافق ارزشی همسران بر پایداری خانواده در ازدواج‌های دانشجویی تاثیر معناداری وجود دارد.
- توافق هنجاری همسران بر پایداری خانواده در ازدواج‌های دانشجویی تاثیر معناداری وجود دارد.
- توافق دینداری همسران بر پایداری خانواده در ازدواج‌های دانشجویی تاثیر معناداری وجود دارد.
- سرمایه فرهنگی بر پایداری خانواده در ازدواج‌های دانشجویی تاثیر معناداری وجود دارد.

هستند (Zahedifar, 2010 & Hakim). در پژوهش خود به این نتایج رسید که فرهنگ اسلامی با در نظر داشتن معیارهای صبر و پایداری، عفو و گذشت، حاکمیت صداقت در خانواده، دوری از افراط و تفریط و دیگر عوامل مذهبی و فرهنگی، منجر به تحکیم نظام خانواده میشود (Hasanzade, 2014). در پژوهش خود نشان داد که رعایت سبک زندگی متناسب با فرهنگ خودی و آموزش سواد رسانه‌ای از عوامل موثر بر تحکیم ازدواج هستند (Khatibi, 2015). در خارج از کشور، در پژوهش خود به این نتیجه دست یافت که داشتن روحیه مذهبی و دینداری رابطه مثبت معناداری با رضایت زناشویی و رابطه منفی با بی‌ثباتی خانواده دارد (Alston, 2007). در پژوهش خود به بررسی عوامل فرهنگی بر نظام خانواده پرداخت و به این نتیجه دست یافت که عوامل فرهنگی بازتاب فوری بر تعاملات و نظام خانواده دارد (Haris, 2012). نیز به تاثیر معنویت و امید بر نظام خانواده پرداختند و به نتایج مثبتی در این زمینه دست یافتند (George et al, 2015, Dehart et al, 2008). بر طبق این یافته و با توجه به نقش عوامل فرهنگی و



شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

تجربه کرده بودند. از بین این افراد، نمونه شامل ۶۸۷ نفر بصورت نمونه‌گیری هدفمند در دسترس انتخاب شدند. برای تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده گردید. بر طبق یافته‌های دموگرافیک بدست آمده، ۶۰/۵ درصد شرکت کنندگان زن و ۳۹/۵ درصد مرد بودند. همچنین، ۷/۷ درصد از شرکت کنندگان در محدوده سنی ۱۸ تا ۲۲ سال، ۴۰/۶ درصد در محدوده سنی ۲۳ تا ۲۶ سال، ۳۹/۲ درصد در فاصله سنی ۲۷ تا ۳۲ سال، ۱۱ درصد در فاصله سنی ۳۳ تا ۴۰ سال و ۱/۵

روش

روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه: طرح این پژوهش رابطه‌ای از نوع پس‌رویدادی و مدلسازی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه‌های شهر اصفهان شامل دانشگاه دولتی اصفهان، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه آزاد خوراسگان و دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بود که در فاصله سال‌های ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۷ بصورت دانشجویی ازدواج کرده بودند و در طول این سه سال ازدواج پایداری را

تمامی بارهای عاملی بدست آمده برای سوالات و ابعاد پرسشنامه بالاتر از ۰/۳ بدست آمد که حاکی از مورد تایید و روا بودن سوالات پرسشنامه است. دو نمونه از سوالات این پرسشنامه عبارتند از: «سعی میکنم تعارضات شخصی را در زندگی به بهترین نحو حل و فصل نمایم» و «عفو گذشت از شاخصه های بسیار مهم از برای من می‌باشد».

روش اجرا و تحلیل داده‌ها:

در این پژوهش پس از کسب اجازه از دانشگاه مربوطه و توضیح هدف پژوهش برای شرکت کنندگان، پرسشنامه‌ها در بین آنها توزیع شد. به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات آنها در نزد پژوهشگر محرمانه باقی میماند و کسی جز پژوهشگر به پاسخهای آنها دسترسی نخواهد داشت. تحلیل داده‌ها در دو سطح توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد و همبستگی پیرسون) و استنباطی (تحلیل مسیر و تعیین برازش مدل با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری) با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ و AMOS نسخه ۲۳ انجام پذیرفت. متغیرهای برونزای مشاهده شده در این پژوهش شامل متغیرهای توافق هنجاری، توافق ارزشی، توافق دینداری، سرمایه فرهنگی و متغیر درونزای مشاهده شده شامل متغیر پایداری ازدواج بودند.

یافته‌ها

یافته‌های استنباطی مربوط به برآورد ضرایب رگرسیونی استاندارد مدل معادلات ساختاری فرضیه‌های پژوهش و شاخص‌های برازش مدل در جداول ۱ و ۲ آورده شده است.

درصد در محدوده سنی بیشتر از ۴۰ سال قرار داشتند. از نظر تحصیلات نیز، ۱۶/۶ درصد کاردانی، ۵۲/۳ درصد کارشناسی، و ۳۱/۱ درصد کارشناسی ارشد و بالاتر بودند.

ابزار سنجش:

در این پژوهش برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید. این پرسشنامه تمام متغیرهای پژوهش شامل عوامل فرهنگی (توافق ارزشی، توافق هنجاری، توافق دینداری و سرمایه فرهنگی) و متغیر پایداری ازدواج را مورد سنجش قرار میدهد.

پرسشنامه محقق ساخته عوامل فرهنگی و پایداری

ازدواج: این پرسشنامه توسط (Shariati, 2019) ساخته شده است و توافق ارزشی، توافق هنجاری، توافق دینداری، سرمایه فرهنگی و پایداری ازدواج را در طیف لیکرت پنج درجه ای مورد سنجش قرار میدهد. برای تایید روایی این پرسشنامه به دو صورت عمل شده است؛ ابتدا روایی صوری سوالات پرسشنامه توسط نظرات چند تن از اساتید و متخصصان مورد تایید قرار گرفت و سپس برای تایید روایی از تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد. در مورد پایایی هم ضریب آلفای کرونباخ اجرا و گزارش شده است. قسمت‌های توافق ارزشی همسران، توافق هنجاری همسران، دینداری همسران، سرمایه فرهنگی و پایداری ازدواج پرسشنامه بترتیب شامل ۱۰، ۹، ۱۰، ۵ و ۱۷ سوال میباشد. ضریب پایایی آلفای کرونباخ بدست آمده برای پرسشنامه های توافق ارزشی، توافق هنجاری، دینداری، سرمایه فرهنگی و پایداری ازدواج بترتیب ۰/۷۵۷، ۰/۷۶۴، ۰/۸۸۳، ۰/۷۰۱ و ۰/۹۳۶ بدست آمدند. همچنین برای تعیین روایی،

جدول ۱- برآورد ضرایب رگرسیونی استاندارد مدل فرضیه‌های پژوهش

نتیجه فرضیه	معناداری	T-Value	خطای انحراف استاندارد	ضریب اثر	مسیر
تایید	۰/۰۰۱	۴/۸۱۵	۰/۰۴۲	۰/۱۶۸	توافق ارزشی --> پایداری ازدواج
تایید	۰/۰۳۶	۲/۹۴۷	۰/۰۳۲	۰/۲۱۱	توافق هنجاری --> پایداری ازدواج
تایید	۰/۰۰۱	۵/۲۲۵	۰/۰۳۲	۰/۱۸۷	توافق دینداری --> پایداری ازدواج
عدم تایید	۰/۴۴۲	۰/۷۶۸	۰/۰۲۴	۰/۰۲۵	سرمایه فرهنگی --> پایداری ازدواج

بر پایداری ازدواج مورد تایید قرار گرفت ولی مقدار قدر مطلق نسبت بحرانی برای تاثیر سرمایه فرهنگی بر پایداری ازدواج، کمتر از ۱/۹۶ بدست آمد، بنابراین این ضریب اثر در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار نبوده و تاثیر سرمایه فرهنگی بر پایداری ازدواج مورد تایید قرار نگرفت. شاخص های برازش مدل مفهومی پژوهش در جدول ۲ آورده شده است.

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می شود، با توجه به اینکه مقدار قدر مطلق نسبت بحرانی تاثیر توافق ارزشی همسران، توافق هنجاری همسران، و توافق دینداری همسران بر پایداری ازدواج بیشتر از ۱/۹۶ بدست آمد، بنابراین این ضرایب اثر در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار بوده و تاثیر توافق ارزشی همسران، توافق هنجاری همسران و توافق دینداری همسران،

جدول ۲- شاخص‌های برازش مدل فرضیه‌های پژوهش

شاخص	NFI	RFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA
مقدار قابل قبول	نزدیک به ۱	نزدیک به ۱	نزدیک به ۱	نزدیک به ۱	نزدیک به ۱	کمتر از ۰/۰۹
مدل پژوهش	۰/۹۰۱	۰/۹۱۲	۰/۹۱۵	۰/۸۹۶	۰/۹۱۴	۰/۰۷۲

از کشور همخوانی دارد (Qolizadeh, Ghaffarian 2010, Zahedifar, 2010, Hasanzade, 2014, Khatibi, & Hakim 2015, Alston, 2007, Haris, 2012, George et al, 2015, Dehart et al, 2008). در تبیین نتایج فرضیه اول در مورد رابطه توافق ارزشی با پایداری خانواده میتوان چنین بیان نمود؛ خانواده‌هایی که ارزش بیشتری به با هم بودن و احترام بیشتری نسبت به سنت در حفظ رفتارهای مرسوم خانواده دارند میزان همکاری و حمایت در تمام امور زندگی خانواده به دلیل حمایت خانواده گسترده و بیشتر است که این ارزش‌ها به مراتب توانسته نقش موثری در تحقق انتظارات زنان از خویش و به شکل کلی از رضایت زندگی مشترک داشته باشد. پس نتیجه اینکه توافق زوجین بر سر ارزش‌ها می‌تواند بعنوان یکی از مولفه‌های اثرگذار در پایداری ازدواج و استحکام خانواده باشد. در تبیین فرضیه دوم در مورد رابطه معنادار توافق هنجاری با پایداری خانواده، نتایج بسیاری از مطالعات نشان داده که بخش اساسی از مشکلات رفتاری و شخصیتی زوجین نتیجه عدم همخوانی و ناسازگاری هنجارهایی است که در فرایند اجتماعی شدن در خانواده پذیرفته شده است. سرگردانی، اضطراب، تردید، نبود اعتماد، بی تفاوتی و مواردی مشابه آن، خانواده را با مشکلات بسیاری روبرو کرده است. بنابراین آرامش و فضای امنی که فرد نیازمند آن است با این عدم توافق میان هنجارها بدست نمی‌آید و تبع آن فردی با این ویژگی‌ها، ایمان کافی را به ارزش‌ها و هنجارهایی که آموخته

بر طبق نتایج جدول ۲، مدل به خوبی با داده‌ها برازش دارد. آزمون کای اسکور بیانگر برازش مناسب مدل با ماتریس واریانس - کوواریانس است. همچنین آماره‌های NFI, RFI, IFI, TLI و CFI که در جدول ۲ نشان داده شده است، همگی در سطح خوب و نزدیک و یا بالاتر از ۰/۹ قرار دارند، همچنین مقدار RMSEA کمتر از ۰/۰۹ بوده که همگی نشان از برازش بسیار خوب مدل با داده‌های پژوهش دارند. بر طبق این یافته‌ها و یافته‌های جدول ۲، مدل مفهومی و کلیه فرضیه‌های پژوهش بجز فرضیه چهارم مورد تایید قرار میگیرند.

بحث و نتیجه گیری

هدف از این پژوهش بررسی عوامل فرهنگی موثر بر پایداری ازدواج در ازدواج‌های دانشجویی و ارائه مدل ساختاری مطلوب در دانشگاه‌های شهر اصفهان بود. یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش نشان دادند که بین توافق ارزشی، توافق هنجاری و توافق دینداری و سرمایه فرهنگی با پایداری ازدواج روابط مثبت معناداری وجود دارد. یافته‌های حاصل از تحلیل مسیر نشان دادند که توافق ارزشی، هنجاری و دینداری تاثیر مستقیمی بر پایداری ازدواج دارند، لیکن سرمایه فرهنگی تاثیر معناداری بر پایداری ازدواج ندارد. همچنین یافته‌های مربوط به شاخص‌های برازش مدل مفهومی پژوهش، این مدل را مورد تایید قرار دادند. این یافته‌ها بطور کلی با نتایج حاصل از پژوهش‌های دیگران در داخل و خارج

است نخواهد داشت. هسته نظری این تئوری بر آن است که جامعه باید دارای سازمان هماهنگ و بهم پیوسته ای باشد و چنانچه این پیوستگی و یکنواختی بر هم ریزد کارکردهای نامناسبی پدید خواهد آمد و در پی آن صدها آسیب در جامعه و نظام خانواده رخ می‌دهد. چارلز هورتون کولی نظریه پرداز حوزه اجتماعی هنجارها مدعی است که در روند شکل‌گیری بی‌سازمانی اجتماعی، فقدان و یا بهم ریختگی در ساختار هنجارها، سطح توفیق افراد را کاهش می‌دهد و موجب می‌شود تا سطح حساسیت و انگیزه‌های اولیه در کارآرایی و کارکرد نظام خانواده تقلیل یابد و از بین برود (Bokharai, 2012).

در تبیین فرضیه سوم در مورد رابطه معنادار توافق دینداری با پایداری خانواده؛ بر اساس آموزه‌های دینی، یکی از مهم‌ترین مسائلی که زمینه آموزش و رضایت از زندگی زناشویی را فراهم می‌سازد پابندی زوجین به دستورات مذهبی است. خوشبختی زناشویی زمانی محقق می‌شود که زن و شوهر ارتباط خوبی با مبدا داشته و برای معاد خود نیز کار نیک انجام دهند و پای بند به احکام و دستورات الهی باشند. قریب به اتفاق صاحب نظران معتقدند زندگی بدون تعارض، در سایه توجه به مسائل معنوی و پرورش اعتقادات مذهبی است. اعتقادات مذهبی و باورهای دینی، زیر بنایی برای شکل‌دهی به سبک زندگی مذهبی است. امام علی (ع) می‌فرماید: خداوند متعال در حدی معراج به پیامبر اکرم (ص) فرمودند: آیا میدانی کدام زندگی گوارتر است؟ حضرت فرمودند: بار خدایا نه. فرمودند: زندگی گوارا، آن زندگی است که صاحب آن، از یاد من خسته نشود، نعمت مرا فراموش نکند، به حق من ناآگاه نباشد و در طلب خشنودی من باشد (Majlesi, 1404). در تبیین یافته‌های فرضیه چهارم، بر طبق نظریه سرمایه فرهنگی بوردیو، منشاء و خواستگاه سرمایه فرهنگی در نظام خانواده است. به نظر وی خانواده‌ها نوعی میل به جاودانه کردن موجودیت اجتماعی خود به همراه تمام قدرت‌ها و امتیازات وابسته به آن دارند که ریشه راهبردهای باز تولید است. سرمایه فرهنگی از طریق کاربرد روش‌های معقول و رسمی، می‌تواند به نوعی سرمایه اقتصادی به حساب آید که در آن با قوانین و مقررات نهادینه شده حاصل می‌شود و برای دارنده آن پایگاه اجتماعی ایجاد می‌کند. صاحب نظران معتقدند سرمایه فرهنگی در

مهارتها و دانش کسب شده در افراد شکل می‌گیرد و می‌تواند قدرت شناخت و قابلیت استفاده از کالاهای فرهنگی را در هر فرد در بر گرفته و بر تمایلات افراد تاثیر بگذارد (Share pour & Khoshfar, 2002). با توجه به نتایج بدست آمده از آزمون فرضیه‌ها پیشنهاد می‌گردد قبل از صورت گرفتن ازدواج‌های دانشجویی، زوجین حتما نسبت به طی کردن دوره‌های آموزشی پیوسته از طریق دانشگاه در راستای آشنایی هر چه بیشتر با ارزش‌ها، هنجارها، مولفه‌های دینداری و آرمانگرایانه در زندگی و غیره اقدام گردد تا دانشجویان با آگاهی هر چه بیشتری پا به میدان زندگی بگذارند. دینداری همسران یکی از مولفه‌های منتخب در این پژوهش بوده است و نتایج آزمون فرضیه‌ها نشان داده از برای زوجین این مولفه بسیار مهم است لذا پیشنهاد می‌گردد مولفه‌های دینداری در بین دانشجویان عمیق‌تر مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد. شرایطی فراهم شود تا دانشجویان با استفاده از تربیون‌های آزاد این مولفه را مورد بحث و تبادل نظر قرار دهند. در نهایت پیشنهاد می‌گردد که کلیه مولفه‌ها و متغیرهای مورد بررسی در این پژوهش، در آموزش‌های پیش از ازدواج گنجانده شوند و مورد توجه کافی از سوی مسئولین مربوطه قرار گیرند که آمار طلاق در ازدواج‌های دانشجویی و دیگر ازدواج‌ها در سطح جامعه به حداقل ممکن برسد. این پژوهش نیز همانند دیگر تحقیقات دارای محدودیت‌هایی است که تعمیم یافته‌های پژوهش باید با در نظر گرفتن آنها صورت گیرد؛ اول اینکه این پژوهش از جمله پژوهش‌های رابطه‌ای است و برای نتیجه‌گیری علت و معلولی دقیق از یافته‌های آن، باید در شرایط دقیق آزمایشی متغیرها مورد بررسی قرار گیرند. دوم اینکه با توجه به ماهیت اصلی فرهنگی بودن زمینه این پژوهش، برای نتیجه‌گیری دقیق‌تر و تعمیم یافته‌ها در دیگر فرهنگ‌ها و شهرهای کشور، تعمیم یافته‌ها باید با احتیاط صورت گیرد و این پژوهش در سایر فرهنگها و شهرها مجدداً تکرار و انجام شود.

- with emphasis on the economic factors. *Educative and Cultural Journal of Females and Families*. 10 (34), 139-154. [In Persian]
- Hakim, M.; Zahedifar, b. (2010). Causes of divorce and strategies to reduce it from the perspective of the Qur'an by the method of revelation. *Women's Scientific Research Quarterly*, 13, 49, 348-293.
- Henry, R. amp; Miller, R. B. (2004). Marital problems occurring in midlife: Implications for couple therapists. *The American Journal of Family Therapy*. 32, 405-417.
- Javadi H , shafibadi A (2009). The effectiveness of transactional analysis training to mothers to improve the performance of their families. *J fan res*. 5 (20): 170-503
- Luofone, A. & castren, A.(2018). understandings of Family among Wives and husbands:reconciling emotional closeness and cultural expectations, *European societies*20 (5) :743-763.
- Majlisi, Mohammad Baqir (1404 AH). *Sea of Lights, Beirut*, Al-Wafa Institute. [In Persian]
- Oraki, M., Jamali, C., Farajollahi, M., & Firouzjaei, A. K. (2013). The effects of relationship enrichment program on compatibility of married students. *Social Cognition*, 1(2), 52-61.
- Qolizadeh, A.; Ghaffarian, S. (2010). Pathology of dowry and cultural, social and economic factors affecting it. *Journal of Women Sociology*, 2, 1, 140-121. [In Persian]
- Quek, A. M., Britton, J. W., McKeon, A., So, E., Lennon, V. A., Shin, C., ... & Pittock, S. J. (2012). *Autoimmune epilepsy: clinical characteristics and response to immunotherapy*. Archives of neurology, 69(5), 582-593.
- Shariati, M. (2019). *Explaining socio-cultural factors on family stability in student marriages and presenting a favorable model in Isfahan universities*. Unpublished doctoral dissertation, Islamic Azad University, Dehaghan Branch. [In Persian]
- Share pour, M and Khoshfar, Gh. (2002). The Relationship between Cultural Capital and Youth Social Identity, *Social Sciences Quarterly*, Vol. 20, p. 147-133. [In Persian]
- Astin aFshan, P. (2001) ,(A Study of the Trend of Changes in Marriage Age and Socio-Demographic Factors Affecting It During 1976 ,M.Sc. Thesis, University of Tehran, Faculty: Social Sciences, Demography] .In Persian[
- Alston, M. (2007). Globalisation, rural restructuring and health service delivery in Australia: policy failure and the role of social work? *Health & social care in the community*, 15(3), 195-202.
- Bokharaei, A (2012). *Sociology of social deviations*. Tehran: Payame Noor University Press. [In Persian]
- Bourdieu, p. (1977). *Distinction: A Social Critique of the Judgment of taste*, Cambridg: Havard university press. p. 42.
- Carsten,J. (2000) *introduction: Cultures of relatedness, inj, Carsten (ed), Cultures of relatedness: New Approaches to the Study of kinship*, London:Cambridge university press,pp. 136
- DeHart, T., Tennen, H., Armeli, S., Todd, M., & Affleck, G. (2008). Drinking to regulate negative romantic relationship interactions: The moderating role of self-esteem. *Journal of Experimental Social Psychology*, 44(3), 527-538.
- Delkhamosh. T. (2004), The Hierarchy of Marital Values in Iranian Youth, *Family Research Quarterly*, No. 992. 927. [In Persian]
- Eezazi, Sh. (2012). *Sociology of the family with emphasis on the role, structure and function of the family in contemporary times*, Tehran, the Enlightenment and women's studies. [In Persian]
- Esmaili, R.; Arzani, Harr; Zarandi, M. (2017). *Family Consolidation, Challenges, Models, Policies and Programs*, Isfahan: Soroush Sepahan. [Persian]
- Fazel, Amin... Et al. (2011). The power of predicting personality traits and lifestyle to the satisfaction of a couple of women in charge of Shiraz, *Sociology of Women, Second Year*, Vol. 3, [In Persian]
- Fenell, D. L. (1993). Characteristics of long term first marriages. *Journal of Mental Health Counseling*. 15, 446-460.
- Fellahin, M. A. &Deldar, F. (2016). Investigation of effective factors on Diverse in Iran's provinces,